

📄 ชื่อผลงานวิจัย (ไทย)

การสังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจริยธรรมสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ด้วยการวิเคราะห์อภิมาน

📄 ชื่อผลงานวิจัย (อังกฤษ)

The Synthesis Instructional Model for Enhancing Higher Students' Ethics by Meta-analysis

📄 ชื่อนักวิจัย

ณัฐพงศ์ชัย ไทรพงษ์พันธ์

📄 ปีที่ผลงานวิจัยเสร็จ

พ.ศ. 2550

📄 ประเภทของงานวิจัย

หลักสูตรและการเรียนรู้

📄 คำสำคัญ

รูปแบบการเรียนการสอน วิเคราะห์อภิมาน

📄 ความเป็นมา/หลักการและเหตุผล

การจัดการเรียนการสอน ถือว่าเป็นภารกิจหลักของสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม เพื่อความเป็นพลเมืองดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนประการหนึ่งก็คือการพัฒนาให้ผู้เรียนมีจริยธรรมและคุณธรรม และเพื่อให้ได้รูปแบบของการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ คือสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังที่พึงประสงค์ได้ แนวทางหนึ่งก็คือการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนโดยอาศัยการสร้างองค์ความรู้ด้วยกระบวนการวิจัย ซึ่งกระบวนการหนึ่งที่สามารถนำมาสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยแต่ละเรื่องได้ก็คือ การวิเคราะห์อภิมาน (Meta-analysis) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนสำหรับเสริมสร้างการเรียนรู้และจริยธรรมให้กับนักศึกษา และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

📄 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับเสริมสร้างจริยธรรม ให้แก่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาด้วยการวิเคราะห์อภิมาน

📁 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยที่มุ่งเสริมสร้างจริยธรรมให้แก่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด คือเป็นงานวิจัยที่ค้นพบจากฐานข้อมูล ThaiLis และมีค่าสถิติที่สามารถคำนวณหาค่าขนาดอิทธิพลได้ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 15 เรื่อง

📁 วิธีการวิจัย

แบบบันทึกการอ่านงานวิจัยที่ผู้วิจัยพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างงานวิจัยที่กำหนด โดยผู้วิจัยวิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของงานวิจัยแต่ละเรื่อง จากกรอบแนวคิดในการวิจัยและแผนการเรียนการสอนของกลุ่มทดลองทุกแผน และนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบบันทึกการอ่านงานวิจัย คำนวณค่าขนาดของอิทธิพล (Effect size : d)

📁 ผลการวิจัย

1. งานวิจัยที่นำมาวิเคราะห์ห่อภิมาณส่วนใหญ่ มีลักษณะดังนี้ เป็นงานวิจัยในระดับปริญญาเอก เป็นงานวิจัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นงานวิจัยที่จัดพิมพ์ในปี 2540 ตัวแปรต้นที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นการจัดกิจกรรมและการฝึกอบรม ตัวแปรตามที่ศึกษาคือพฤติกรรมทางจริยธรรม ใช้แบบแผนการวิจัย One Group pre-post test design กลุ่มประชากรที่ศึกษาคือนักศึกษา มีจำนวน 1 กลุ่ม ใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านความรู้ทางจริยธรรมคือแบบทดสอบด้านความรู้สึกและการใช้เหตุผลทางจริยธรรม ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และพฤติกรรมทางจริยธรรมใช้แบบทดสอบสถานการณ์เลือกตอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ Dependent t-test

2. ค่าขนาดอิทธิพลมีค่าต่ำสุด -0.05 มีค่าสูงสุด 3.070 ค่าเฉลี่ย 1.364 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.023 ตัวแปรปรับที่มีความสัมพันธ์กับค่าขนาดอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ตัวแปรตามที่ศึกษา การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ตัวแปรต้นที่มีความสัมพันธ์กับค่าขนาดอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่

3.1 ทฤษฎีจริยธรรม คือทฤษฎีของเพียเจท์ (Piaget) ทฤษฎีของโคห์ลเบิร์ก (Kohlberg) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบการเสริมแรงหรือการวางเงื่อนไขปฏิบัติการ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ทฤษฎีการกระจำง่านค่านิยม ทฤษฎีเกี่ยวกับการกำกับตนเอง ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม ทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรม เชิงพุทธ และทฤษฎีพฤติกรรมทางจริยธรรม

3.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ คือทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม

3.3 รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน คือเป็นแบบการมองเห็น เช่น การอ่าน การดู

3.4 บทบาทของผู้เรียนคือ เป็นแบบการรับความรู้โดยการมองเห็น การรับความรู้โดยการฟังและการอภิปรายแสดงความคิดเห็น

3.5 รูปแบบการสอนคือ เป็นแบบการใช้กระบวนการทางสังคม การเน้นตามลักษณะเฉพาะของบุคคล และการเน้นตามแนวคิดตามกลุ่มพฤติกรรมนิยม

3.6 บทบาทผู้สอนคือ เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้โดยการแสดงให้ดู ถ่ายทอดความรู้โดยการให้ฟัง และจัดสภาพแวดล้อมและช่วยเหลือผู้เรียน

3.7 สื่อการเรียนการสอนคือ เป็นทั้งสื่อเพื่อการมองเห็น และสื่อเพื่อการฟัง

4. วิธีการวัดและประเมินผลการเรียน มีดังนี้

4.1 วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนด้านพุทธิพิสัยโดยใช้วิธีการสอบถาม การสังเกต และแฟ้มสะสมงาน วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนด้านจิตพิสัยโดยใช้ทั้งแบบวัด การสอบถาม และการสังเกต วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนด้านการปฏิบัติโดยใช้การทดสอบ การสังเกตและแฟ้มสะสมงาน

4.2 วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนด้านความรู้ทางจริยธรรม โดยใช้การทดสอบ การสอบถาม การสังเกต และแฟ้มสะสมงาน วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนด้านความรู้สึทางจริยธรรม โดยใช้การทดสอบ การสอบถาม และการสังเกต วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนด้านพฤติกรรมทางจริยธรรมโดยการทดสอบ การสอบถาม การสังเกต และแฟ้มสะสมงาน วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนด้านเหตุผลทางจริยธรรมโดยใช้การทดสอบ และการสังเกต

5. ผลจากการสังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างจริยธรรม พบว่ามีขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ขั้นที่ 2 การให้ข่าวสารข้อมูล หรือความรู้ ขั้นที่ 3 การฝึกคิดวิเคราะห์หิววิจารณ์ ขั้นที่ 4 การอภิปรายผลและหาข้อสรุป และขั้นที่ 5 การนำไปประยุกต์ใช้

❏ อภิปรายผล

1. ผลจากการวิเคราะห์อภิปรายงานวิจัยที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างจริยธรรม ให้แก่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยสามารถนำองค์ความรู้มาสังเคราะห์รูปแบบการเรียนการสอนจากทฤษฎีทางจริยธรรมหลายๆ ทฤษฎีรวมกัน เช่น ทฤษฎีจริยธรรมที่ใช้ทั้งทฤษฎีของเพียเจท์ (Piaget) ทฤษฎีของโคลห์ลเบิร์ก (Kohlberg) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบการเสริมแรงหรือการวางเงื่อนไขปฏิบัติการ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ทฤษฎีการกระจ่ายค่านิยม ทฤษฎีเกี่ยวกับการกำกับตนเอง ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม ทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรมเชิงพุทธ และทฤษฎีพฤติกรรมทางจริยธรรม เนื่องจากการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนั้นควรนำจุดเด่นของแต่ละทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทที่ต้องการศึกษา

2. ทฤษฎีการเรียนรู้เน้นทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม เนื่องจากทฤษฎีการเรียนรู้มีความเชื่อว่าทุกคนมีธรรมชาติภายในที่ผู้รู้ไม่เรียน การเรียนรู้เกิดจากการที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ หรือกระทำ ผู้สอนมีหน้าที่จัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งเร้าที่เป็นปัญหา กับสิ่งเร้าที่ตนกำลังเผชิญอยู่ ผลของการเรียนรู้เป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ยอมรับว่าในกระบวนการเรียนรู้สิ่งเร้าที่สำคัญคือสิ่งเร้าที่ผู้เรียนรับรู้ และการรับรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้ การเรียนรู้ไม่จำเป็นต้องเริ่มด้วยการลองผิดลองถูกเสมอไป ผู้เรียนอาจเกิดการหยั่งรู้ (Insight) ในการแก้ปัญหาและแก้ปัญหาได้ทันทีโดยไม่ต้องมีการเสริมแรง (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2548: 149-164; Dembo, 1994: 86-141) ซึ่งทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยม จึงมีความสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเน้นการปฏิบัติและ รับการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอน บทบาทของผู้เรียนเป็นการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มและรับการถ่ายทอดความรู้ จากผู้สอน รูปแบบการสอนเน้นเป็นการให้ข่าวสารข้อมูล และใช้กระบวนการทางสังคม บทบาทของผู้สอนเป็น ผู้ถ่ายทอดความรู้โดยการให้ผู้เรียนได้ฟัง และจัดสภาพแวดล้อมและช่วยเหลือผู้เรียน ส่วนสื่อการเรียนการสอนเป็นสื่อเพื่อการฟัง และเพื่อการลงมือปฏิบัติ

3. วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายวิธีตามตัวแปรที่ต้องการวัด คือ ด้านพุทธิพิสัย ใช้การสอบถาม การสังเกต และแฟ้มสะสมงาน ด้านจิตพิสัยใช้การวัด การสอบถาม และการสังเกต ด้านการปฏิบัติใช้การทดสอบ การสังเกต และแฟ้มสะสมงาน ด้านความรู้ทางจริยธรรมใช้การทดสอบ การสอบถาม การสังเกต และแฟ้มสะสมงาน ด้านความรู้สึทางจริยธรรมใช้การทดสอบ การสอบถาม และการสังเกต ด้านพฤติกรรมทางจริยธรรมใช้การทดสอบ การสอบถาม การสังเกต และแฟ้มสะสมงาน ด้านเหตุผลทางจริยธรรมใช้การทดสอบ และการสังเกต

4. สำหรับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นพบว่ามี 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมของผู้เรียน

ขั้นที่ 2 การให้ข่าวสารข้อมูล หรือความรู้

ขั้นที่ 3 การฝึกคิดวิเคราะห์วิจารณ์

ขั้นที่ 4 การอภิปรายผลและหาข้อสรุป

ขั้นที่ 5 การนำไปประยุกต์ใช้

ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับเสริมสร้างจริยธรรมสำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีแนวคิดมาจากการวิจัยเชิงทฤษฎีเท่านั้น ดังนั้นจึงควรนำรูปแบบการเรียนการสอนนี้ ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการวิจัยในรูปแบบต่างๆ เช่น การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หรือการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนนี้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

www.thaiedresearch.com